

Filosofie a její „idea“

Filosofy musíme číst tak, že se pokoušíme co nejlépe pochopit myšlenku (ideu), které je vedla (či kterou byli vedeni). Abychom tuto myšlenku (přesně: její myšlené) pochopili, a to bez ohledu na to, zda s ní souhlasíme a zda si ji „osvojíme“ či nikoli), potřebujeme víc než jen dobře přečíst a pamatovat všechno, co o tom napsali. Kant (Heideggerem v té věci citovaný) kdysi napsal s výtkou, že „mnohý dějepisec filosofie ... nemůže pro jazykový rozbor toho, co oni [staří filosofové] řekli, vidět to, co říci chtěli“. Ale to není nejpřesněji vyjádřeno, oč při pochopení filosofa jde, neboť k tomu, co říci „chtěl“, přece nemáme jiný přístup než právě přes to, co napsal (a ovšem také přes to, co ve svých komentářích napsali jiní, a částečně i přes to, jakým způsobem na to jiní ve svém vlastním myšlení „navázali“, aniž to třeba vůbec výslovně komentovali). To, co skutečně, doopravdy „chtěl“ říci, je nám proto ještě daleko méně přístupné než to, co napsal a co po něm takto napsáno zůstalo (a co četli a komentovali další myslitelé). Naproti tomu to, k čemu svým filosofováním, tj. svou provozovanou filosofií směřoval, je právě to hlavní, k čemu se máme nechat nasměrovat, a pak to co nejdále dovést tím (a prostřednictvím toho), co napsal (nebo co řekl, pokud ještě žije nebo pokud to zapsal někdo jiný).

(Písek, 080916-1.)